

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: **Dlouhodobý efekt bývalé sudetoněmecké hranice na objektivní kvalitu života v jejím okolí**

Autor práce: Matěj Korčák

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Cílem, který autor formuluje v úvodu práce, je zhodnocení dlouhodobého efektu bývalé sudetoněmecké hranice na objektivní kvalitu života v jejím okolí pomocí kvantitativních metod statistické analýzy. Na závěr druhé kapitoly, ve které autor nabízí pohled na historické děje související s odsunem českých Němců pomocí tří teoretických konceptů, je pak ještě připojena výzkumná otázka, zda regionální transformace vyústila v deinstitucionalizaci regionu Sudet. Hlavní cíl práce je tedy stanoven velmi široce a je třeba uvést, že právě zde si autor vystavěl největší překážku celé práce.

Práce s literaturou

Autor pracoval s přibližně padesáti literárními zdroji domácí i zahraniční provenience, což lze považovat za více než dostatečný počet. Na úrovni jednotlivých kapitol autor velmi zdařile nakládá s informacemi z jednotlivých zdrojů, kombinuje je, zasazuje do kontextu a doplňuje o vlastní pohled. Promyšlení teoretických konceptů a jejich možné aplikace v prostoru Sudet (Kap. 2) patří k nejlépe zpracovaným částem práce. O literaturu se autor vhodně opírá také při argumentaci výběru jednotlivých indikátorů kvality života, které vstupují do faktorové analýzy (FA) a citacemi z literatury doplňuje i argumentaci vyřazení indikátorů na základě provedených analýz.

Metodika práce

Po představení třech teoretických konceptů (institucionalizace regionu Sudet, koncept sociální a prostorové nespravedlnosti a koncept path-dependency) je věnována samostatná kapitola konceptualizaci objektivní kvality života. Vzhledem k tomu, že právě v této oblasti leží těžiště analytické části práce, mohlo být této problematice věnováno více prostoru.

Kvalitu života v jednotlivých obcích Česka hodnotí autor pomocí pokročilých statistických metod a využívá zejména data z censu v roce 2011. Této volbě přizpůsobil i výběr dalších indikátorů, jeho snahou bylo mít všechna data ze stejného období. Vzhledem k časovému odstupu od nyní již předposledního sčítání je tak práce (přiznanou) sondou do období před deseti lety.

Analytická část práce

Rozhodující pro výběr dimenzí ke zkoumání efektu bývalé hranice Sudet byla pro autora dvě hlediska. Podstata hodnocených dimenzí, kde se, zjednodušeně řečeno, přiklonil k hodnocení vnější (objektivní) kvality prostředí a dostupnost konkrétních dat na úrovni obcí. Do analýzy kvality života

tak vstupují data ze třech vybraných dimenzí – „občanská angažovanost a dobré vládnutí“, „mezilidské vztahy“ a „vzdělávání“. Před samotným zahájením analýz se autor podrobně věnuje kvalitě vstupních dat. Pro zachování korektnosti analýz data vhodně upravuje a vyjímá z hodnocení několik případů. Analýzy provádí na souboru 6 228 obcí.

Do samotné FA vstupuje na počátku 11 indikátorů. Po prvním spuštění FA autor dva indikátory („mandáty“ a „dojíždka do školy“) vyřazuje. Po druhém spuštění FA jsou vyextrahovány tři faktory, které v podstatě odpovídají třem dimenzím dat vstupujícím do analýzy. Tím je trochu potlačena explorační funkce FA, ale dochází k očištění dat a u třech vzniklých faktorů je metodou LISA ověřena jejich lokální prostorová autokorelace. Finální zjištění jsou pro interpretaci vynesena do map. V posledním kroku autor ještě hodnotí zjištěná faktorová skóre v pásmech vymezených po obou stranách „sudetské“ hranice.

Jednotlivé analytické kroky na sebe navazují, autor fundovaně dokáže obhájit nasazení jednotlivých analytických nástrojů a zjištění vhodně komentuje a zasazuje do kontextu.

Závěry práce

Prezentované výsledky potvrzují, že efekt bývalé sudetoněmecké hranice se v geografickém prostoru Česka v hodnoceném období projevoval – dosídlené oblasti vykazovaly horší charakteristiky ve zvolených dimenzích. Obecný cíl práce tedy byl naplněn. Hodnocení jednotlivých hraničních pásem přináší zajímavý poznatek, že situace se v jednotlivých dimenzích na úrovni obcí zhoršuje již směrem z vnitrozemí k „sudetské“ hranici, která tak vytváří v rámci Česka jakési druhé pohraničí. Tyto závěry jsou jasně a srozumitelně interpretovány. Zjištění vyplývající z analýzy ale nedávají moc prostoru pro verifikaci představených teoretických konceptů. Zde se odráží vliv absence úžeji definovaných výzkumných otázek.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Formální stránce práce není téměř co vytknout. Text je upravený a vhodně doplněný přehlednými schémata, grafy, tabulkami a mapami. Spíše jako doporučení pro autora do budoucna lze zmínit, že některým pasážím by z hlediska čtenáře pomohlo členění na kratší věty či více odstavců. Drobných překlepů a pravopisných chyb je v textu vzhledem k rozsahu práce velmi málo a nemohou tak narušit velmi dobrý dojem čtenáře. Citace jsou korektní, drobná nedorozumění taktéž nemohou celkový dojem pokazit (např. u Obr. 3 by bylo vhodné uvést, že se jedná o vlastní schéma vytvořené kombinací informací ze dvou citovaných zdrojů).

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Celkově lze práci považovat za velmi dobrou. Při provádění samotných analýz autor výbornou schopnost práce s daty, od kontroly na vstupu až po statistické vyhodnocení. Výsledky analýz jsou přehledně zobrazeny formou tabulek, grafů a map a dostatečně interpretovány.

Za nedostatek tak lze považovat pouze menší vnitřní soudržnost celé práce, což je dáno velmi obecným nastavením cíle, snahou autora obsáhnout na menším prostoru více témat a teoretických přístupů a limitem formátu bakalářské práce. Pokud by byly cíle nastaveny úžeji (např. hodnocení vybraných dimenzí objektivní kvality života podél bývalé sudetoněmecké hranice), nebylo by možné předložené práci téměř nic vytknout.

Ze závěrečného vyjádření autora je ale zřejmé, že si je nakonec těchto limitů vědom. Věřím, že při svém dalším bádání v navazující etapě studia se s tímto vypořádá a prokázané schopnosti uplatní při tvorbě dalších prací.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Je nyní možné považovat Sudety na základě představených konceptů za institucionalizovaný region?

Datum: 27. 5. 2021

Autor posudku: Mgr. Petr Osoba

Podpis: